הבא על יבמתו פרק ששי יבמות נה.

אלמא אחות אשה כין מן האב כין מן האם. דהא שלישית אחותה של שניה מאמה היא וטעמא דשניה לאו אשמא היא משום הכי מותר בשלישית הא אם הוו קידושין שניה קידושין הוה אסור בשלישית: אחות אשה קרובי עצמו אסיר לה שמחמת עצמו נאסרה עליו ולא מחמת אביו ולאפוקי דודתו דקרובת אביו היא: ה"ג הכא **ס"ל ערות אחיך היא: כמיי כעלה.** אם גירשה: **מדרש הוגא.** דכתיב[ג] אשת אחיו נדה היא כלעיל (דף נד:): **ולאו הכא מכלל עשה עשה.** יכמה יבא עליה[ד] אבל כרת ליכא: הכי גרסינן **כמיב קרא אחריגא ערות אחיו גלה: אף אשה אח מן האם לאחר מיתה בעלה.** בלא בנים שריא. ומ"ת הא ילפינן (לעיל דף יח:) אחיה אחיה מבני יעקב איכא למימר אחים מן האב מלוה מן האם רשות: **ערות אחיך היא.** ומהאי קרא מרבינן אשת אח מן האם: **אחותו דכתב כה כרת למה לי.** כיון דדרשת הערלה וקרא יתירא דכולהו כרת דאחותו מאי מדרוש ביה הא כבר נכתב בכל העריות ונכרתו הנפשות העושות[ה]: **חייב על כל אחת ואחת.** ואי לא כתב אלא חד כרת אכולהו הוי אמינא היכא דעבדינהו לכולהו בהעלם אחד לא מחייב אלא חדא השתא הוי דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו דמה אחותו מיוחדת שהיא ערוה וחייבין עליה בפני עצמה אף כל שהיא ערוה חייבין עליה בפני עצמה: **לכרת ניפנה ולא למלקות.** דאי הכרתו בו למלקות אינו לוקה דלאו שניתן לאזהרת כרת הוא לפיכך אין לוקין עליו [ד]דלא הוה ליה לעונשו כרת אא"כ אזהיר עליה הלכך אזהרה לאו למלקות ניתנה: **מוקל אשה.** לחלק על כל אשה ואשה שבפרשה זו דהוה ליה למכתב ונגדה לא תקרב: **ערירים.** הייני נמי כרת שזרעו נכרת: **ערירים יהיו.** לשעת מיתתן משמע סופן לבא לידי ערירי דאם יש לו בנים קוברן: **ערירים ימותו.** משמע דאם הן עכשיו ערירים כן ימותו ואפי' יולדו להם לאחר מעשה: **דאי כתב רחמנא ערירים יהיו הוי אמינא דהוו ליה עד תעאיה.** והכי משמע סופם להיות ערירים שימותו בניהם שיש להם עתה ויהיו ערירים אבל בשעת מיתתם לא ימותו ערירים דבנים דהוו ליה מחטאיה ואילך לא מייתי: **ואי כתב רחמנא ערירים ימותו הוי אמינא מחטאיה ואילך.** דהכי משמע מחטאתם ישאו ואילך ערירים ימותו אבל בנים דמעיקרא לא מייתי כתב רחמנא ערירים יהיו סופן לבא לידי ערירים דמדכתיב ערירים יהיו מכלל דהשתא לאו ערירים נינהו: שפחה חייבי לאוין היא דכתיב בה לא יהיה קדש (דברים כג) וגלי בה רחמנא דלא מייתי אשה עד שיגמור בה כיאתו דכתיב שבבת זרע ממכלל דחייבי מלקות דלאו דאשה כגון ממזר ושפחה שאין חרופה בהעראה מיתייב: **שפחה חרופה.** שפחה כנענית המאורסת לעבד עברי שמותר בה [בכריתות יא.] דכתיב (שמות כא) אם אדוניו יתן לו אשה: **לשתוק קרא.** דלא לגלי שבבת זרע בשפחה חרופה ואנא אמינא (א) כשאר חייבי לאוין בגמר ביאה: **דכהונה מנלן.** דמשפחה לא גמרינן אנא לאו אשה בכל דומיא דשפחה חרופה: **קיחה קיחה.** כתיב גבי חייבי כריתות (ויקרא כ) אם אשר יקח את אחותו וכתיב בחייבי לאוין דכהונה לא יקחו (שם כא): **דחייבי עשה.** כגון מצרי ואדומי עד דור שלישי מנלן דאסירא הערלה דידהו כישראל וקאי בעשה כדכתיב דור שלישי יבא (דברים כג) ולא שני ולאו הבא מכלל עשה עשה: ביאה

אלמא [א]אחות אשתו בין מן האב בין מן האם אסורות מנלן יליף מאחותו מה אחותו בין מן האב בין מן האם אף כאן בין מן האב בין מן האם ולילף מדודתו מה דודתו מן האב ולא מן האם אף כאן מן האב ולא מן האם מסתברא מאחותו הוה ליה למילף שכן קרובי עצמו מקרובי עצמו אדרבה מדודתו הוה ליה למילף שכן דבר על ידי קדושין מדבר שעל ידי קדושין אלא מאשת אח ילפינן דשכן דבר על ידי קדושין וקרובי עצמו ואשת אח גיפה מנ"ל דתניא [ו]ערות אשת אחיך לא תגלה [ז]בין מן האב בין מן האם אתה אומר בין מן האב בין מן האם או אינו אלא מן האב ולא מן האם ודין הוא חייב כאן וחייב באחותו מה אחותו בין מן האב בין מן האם אף כאן בין מן האב בין מן האם או כלך לדרך זו חייב כאן וחייב בדודתו מה דודתו מן האב ולא מן האם אף כאן מן האב ולא מן האם נראה למי דומה דנין קרובי עצמו מקרובי עצמו ואל תוכיח דודתו שקרובי האב או כלך לדרך זו דנין דבר שעל ידי קדושין מדבר שעל ידי קדושין ואל תוכיח אחותו שאיסור הבא מאליו ת"ל [ח]ערות אחיך היא בין מן האב בין מן האם ואימא אידי ואידי באשת אח מן האב חדא דיש לה בנים בחיי בעלה וחדא דאין לה בנים בחיי בעלה אין לה בנים בחיי בעלה מדרב הונא נפקא ואימא אידי ואידי באשת אח מן האב חדא דיש לה בנים בחיי בעלה וחדא דיש לה בנים לאחר מיתת בעלה יש לה בנים לאחר מיתת בעלה לא צריכא קרא מדאמר רחמנא שאין לה בנים מותרת הא יש לה בנים אסורה ודלמא אין לה בנים אסורה לעלמא ושריא ליבם יש לה בנים שריא לעלמא ושריא ליבם אי נמי אין לה בנים מצוה יש לה בנים רשות אי נמי אין לה בנים אין יש לה בנים לא [ט]ולאו הבא מכלל עשה עשה כתב קרא אחרינא [י]ערות אחיו גלה ואימא אשת אח מן האם כאשת אח מן האב מה אשת אח מן האב לאחר מיתת בעלה שריא אף אשת אח מן האם לאחר מיתת בעלה שריא אמר קרא [יא]בהוייתה תהא אחותו דכתב בה כרת למה לי לכדרבי יוחנן דאמר ר' יוחנן שאם [יב]עשאן כולם בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ולרבי יצחק דאמר כל חייבי כריתות בכלל היו ולמה יצתה כרת באחותו לדונו בכרת ולא במלקות לחלק מנלן נפקא ליה [יג]מואל אשה בנדת טומאתה לחייב על כל אשה ואשה דודתו דכתב בה רחמנא ערירים יהיו ל"ל לכדרבה דרבה רמי כתיב [יד]ערירים יהיו וכתיב [טו]ערירים ימותו הא כיצד יש לו בנים קוברן אין לו בנים הולך ערירי ואיצטריך למכתב ערירים יהיו ואיצטריך למכתב ערירים ימותו דאי כתב רחמנא ערירים יהיו ה"א עד חטאיה אבל מחטאיה ואילך לא כתב רחמנא ערירים ימותו ואי כתב רחמנא ערירים ימותו ה"א מחטאיה ואילך אבל מעיקרא לא צריכא: [טז]העראה דחייבי לאוין מנלן מדגלי רחמנא [יז]שבבת זרע גבי שפחה חרופה הבראה אדרבה מדגלי רחמנא העראה בחייבי כריתות מכלל דחייבי לאוין בגמר ביאה אמר רב אשי אם כן לשתוק קרא משפחה חרופה העראה [יח]דחייבי לאוין דכהונה מנלן אתיא [יט]קיחה [כ]קיחה [כא]דחייבי עשה מנלן אתיא

מאשת אח ילפינן. ואפילו למאי דפריטת לעיל דאחות אשה לא תשיב מומרת מה שבידו לרבות מ"מ ליכא למיפרך מה לאשת אח שכן בידו לרבות דהכא לא יליף אלא דשייך אחות מן האם באחות אשה כמו באשת אח: **דיש** לה בנים **לאחר מיתת בעלה.** מימה הכא מצרכינן קרא לאסור לאחר מיתה וכן בפ' ד' מיתות (סנהדרין נג. נד.) גבי אשת אב וכלתו וס"ק דקדושין (דף יג: יסס) קבעי אשת אים מנלן דשריא לאחר מיתת בעלה וי"ל דבכל הני צריך קרא לאסור דלא יליף מאשת אים דשריא לאחר מיתה כדיליף התם וקשה דבהאשה רבה (לקמן דף לד: יסס) קאמר גבי חמותו לאחר מיתה (ב) מיתה דממעטע לה רבי עקיבא מדכתיב ישרפו אותו ואתהן ואת שתיהן כלומר ששתיהן קיימות עד דמעטיה קרא מאשרפה מאיסורא מי מיעטיה משמע דאי לאו קרא היתה בשרפה וי"ל דבכולהו צריך קרא לאסור ולהתיר דלא מילפו מהדדי: **בהוייתה תהא.** ומכל מקום אינטריך לעיל (דף יח:) למילף אחוה (ג) מבני יעקב דלא מימא דבעינן דמיתדי בחבא ובאימא משום דכתיב יחדו: (ד) **דכתב** דהמנא גבי דודתו למה לי. אפילו למאי דמפרש ו)(בה) דאין ערירי בכל חייבי כריתות אנא היכא דמפרש קרא בהדיא אתי שפיר כדפריטת בריש מכילתין (דף ב. ד"ה אשת):

לישתוק קרא משפחה חרופה. וא"ת השתא דחייבי לאוין בהעראה אם כן לישתוק קרא בחייבי כריתות ותיבק ה"ל משה כהן דאי לאו קרא בחייבי כריתות הוה אמינא מדגלי רחמנא בשפחה מכלל דחייבי כריתות בהעראה אבל חייבי לאוין בגמר ביאה דילפינן משפחה חרופה אבל השתא דכתיב בהעראה בחייבי כריתות אי כל חייבי לאוין בגמר ביאה מ"ל לישתוק קרא משפחה חרופה א):

אתיא

מסורת הש"ס

א) [לעיל נד: יסיגן], ב) מכות יד. כריתות כ:, ג) [ויקרא כ], ד) [דברים כה], ה) [ויקרא יח], ו) ס"ל שיט,

תורה אור השלם

1. ערות אשת אחיך לא תגלה ערות אחיך הוא:
ויקרא יח טז
2. ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה הוא ערות אחיו גלה ערירים יהיו: ויקרא כ כא
3. ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לגלות ערותה:
ויקרא יח יט
4. ואיש אשר ישכב את דודתו ערות דודו גלה חטאם ישאו ערירים ימותו: ויקרא כ כ
5. ואיש כי ישכב את אשה שכבת זרע והוא שפחה נחרפת לאיש והפדה לא נפדתה או חפשה לא נתן לה ברקת הנהיה לא יומתו כי לא חפשה: ויקרא יט כ
6. ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה והיא תראה את ערותו חסד הוא ונכרתו לעיני בני עמם ערות אחתי גלה עונו ישא:
ויקרא כ יז
7. אשה זנה וחללה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקחו כי קדש הוא לאלהיו:
ויקרא כא ז

גליון הש"ס

רש"י ד"ה לברית ניתנה וכו' דלא הוה"ל לעונשו כרת אא"כ הוהיר עליה. עיין מכות דף יג ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לשתוק וכו' בשאר חייבי לאוין נמי לא מיחייב בהעראה אלא בגמר ביאה: (ב) תוס' ד"ה דים וכו' לאחר מיתת אשתו דממעט לה ר"ע: (ג) ד"ה בהוייתה וכו' למילף אחוה אחוה מבני: (ד) ד"ה דכתב כך צריך להתחיל דודתו דכתב רחמנא גבי ערירים למה לי אפי' למאן דמפרש כל"ל:

עין משפט נר מצוה

נה א מיי' פ"ב מהל' אישות ביאה הל' ט סמג לאוין קח טוש"ע אה"ע סימן טו סעי' כו:
נב ב שם סעיף כב:
נג ג מיי' פ"ח מהלכות יבום ה"ח טש"ע שם סי' קמו סעי' ח:
נד ד ה ו מיי' פ"ח מהלכות אישות ביאה הלכה י:

תוספות ישנים

ובתמיד שם: בחיבי לאוין דמחמת שבבת זרע בשפחה חרופה מכלל דחייבי לאוין בהעראה. וה"ת אדרבה נימא דגילף מינה דמה שפחה חרופה בגמר ביאה אף חייבי לאוין וכו' וי"ל ל"ש לשתוק קרא משפחה חרופה דהא עדיין לא משקינן אדמתן הך קושיא עד לקמן. וי"ל דהא מסיק אדעתיה שפיר דאם איתא דחייבי לאוין בגמר ביאה לשתוק קרא משפחה חרופה דמה עמי חייבי לאוין היא דכתיב לא יהיה קדש אבל לקמן נמי חייבי כריתות לא הוה משקינן אדמתן לומר ישתוק קרא משפחה חרופה כיון דלא דעיינן ליה רק מדיוקא מדגלי רחמנא בחייבי כריתות מכלל דחייבי לאוין בגמר ביאה. ע"ל דאין לדקשות הכא גילף מינה דהא דאלו מינה בפני עצמו לגלוי דהכי פירושא מדגלי רחמנא בשפחה חרופה ש"ז גבי חיוב האשם מכלל דחייבי כלאי כרי קודש בגמר ביאה וא"כ חייבי לאוין הוו בהעראה: **א)** ולא' זה קשה לא אפרשתי דשמעינן מש"ז דכתיב גבי אשם דחייבי כלאו הוי משום העראה וא"כ אפילו לא לא כתיב העראה בחייבי כריתות דעיינן בחייבי לאוין בהעראה ומגיגן לתרץ בחייבי שחלפתי בחי'

מוסף רש"י

שאם עשאן כולם בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת. לפי שכלל כל העריות בכרת אחת, כיצד, אומר מה אם עשאן כולם בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת. לכך יעלה כרת באחותו לחלק, דהוי דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על עצמו שמתחייב עליה לעצמה אם עשאה עם חברותיה, ילא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא, מה אחותו מיוחדת שהיא ערוה וחייבין עליה בפני עצמה, אף כל שהיא ערוה חייבין עליה בפני עצמה (חגיגה יד.), לדונו בכרת ולא במלקות. והיה מלמד על הכלל כולו, דלית ליה חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן בפרק וחלב הן הלקין (כריתות ב.), מואל אשה. הוה ליה למכתב ונגדה לא תקרב (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com